

iz čijih grozdje je vino. Kdo ne pozna duha, ki ga najde človek v vinu iz rizlinga?

5. Barvila. V koži jagod so tudi barvila ali tvarina, ki daje vinu barvo, višjo ali nižjo. Izprva so te tvarine zelenkaste, pozneje pa so rmenne, samo v črnini je barvilo iz začetka modro, pozneje pa rdeče in to zato, ker pride v dotiko s kislinami.

6. Mineralij, posebno kalija in fosforove kisline, je več ali manj v vsacem moštu. Tudi duh in okus po prsti prihaja od tod, ker so mineralične tvarine v moštu, vzete iz prsti, v kateri se nahaja gorica.

7. Voda. Največ se nahaja v moštu vode, včasih je je 75 ali še več procentov, t. j. v 100 kilogramih mošta je po 75 ali več kilogramov vode. Zato pa je brez potrebe, če se grozdje škropi; vode v moštu ne bode lahko premalo.

Kako se vrši vrenje? Tako le: Ako je dovolj toplo v kleti, razpada sladkor v moštu in nareja se iz njega vinski cvet ali alkohol ter ogljikova kislina. Glavna napaka je po takem to, če se ne skrbi, da je v kleti priprava toplota; če je pretoplo ali premrzlo v kleti, ne razkrajja se sladkor po pravilu in mošt ne more preiti v vino, kakor to zahteva njegova narava. Tudi to je krivo, če je posoda, v kateri je mošt, preveč polna ali če zunanji veter lahko pristopi do nje. Ako je namreč toplote premalo, vreje mošt preveč po času in torej nepopolno; zato pa vreje potlej vino in sicer po več let. Razumeje se, da tako vino ni veliko vredno ter ni zanesljivo, večkrat je tako kalno in loti se ga rada vsakatera vinska bolezen. Jako je skrbeti, da ima mošt pravo toploto in sicer je najbolje, če je v kleti 15 do 20° R., torej taka, kakor jo imamo radi v hiši, v kateri živimo. Ako je več toplote, kar ni ravno lahko, nareja se ocetova kislina, ter se v par dnevih popolnem preneha vrenje. Mošt pa nima v sebi vselej tolike toplote in mu je moramo dati, če je sam nima, to pa s tem, da se v kleti kuri, se ve, da ne preveč in ne tako, da je zdaj vroče v njej, zdaj pa sopet hladno. Toplota mora biti vselej, kar največ mogoče, enaka. V časih kaže, da se v lonci nekaj mošta zagreje in potem vlije v posodo, v katerem imamo mošt, ki bi radi, da vreje.

Velika napaka pa je to, da se napolni sod do vrha in se mu potem še doliva, ako je vrenje vrglo nekaj iz njega. Pravijo sicer, da je dobro, če mošt izmeče sodrgo, to pa ni resnica. Vino izgubi pri tem mnogo snovi, ki mu jih je treba in zato oslabi. Zraka pride tudi preveč v mošt in zato pozneje vino rado cika; posoda se ogrdi in ker se ne osnaži hitro in redko po polnem, zato se nareja pozneje rada plesnoba; vrhu tega pa še se izgubi vina in to brez potrebe. Nauk iz tega je toraj ta, da se naj ne napolni posoda preveč, ne do vrha. Pilke mo-

raš pokriti, da se ogljikova kislina pusti iz posode, zraka pa vendar ne pride preveč vanjo. Če se pa ravna prav, zavreje mošt dobro in droži vležejo na dno, pri prvem pretakanju pa se odpravijo iz vina.

Sejmovi. Dne 26. oktobra na Bizeljskem in dne 27. oktobra v Ribnici na Pohorju. Dne 28. oktobra pri sv. Juriji na j. ž., na Muti, pri sv. Tomaži tik Velike nedelje, v Cmureku in Slov. Bistrici. Dne 29. oktobra v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Okrajna cesta in Majšperski breg.) Že nad dvajsti let se ugiblje vprašanje, ali bi se naj okrajna cesta čez Majšperski breg preložila in kako. Več načrtov se je v teku let predložilo, pa do izpeljave ni prišlo, ker se interesi niso mogli zjediniti o načrtu, po katerem bi se delo izpeljalo. Sedanjí okrajni zastop se je odločil za zadnji načrt, akoravno tudi s tem niso vsi interesi zadovoljni, videč, da se vsem željam nikakor ne more ustreči in da se delo sicer spet zavleče! V spomladi bil je deželni inženjer v Majšpergu ter se je sporazumel z onimi posestniki, kateri bodo dali zemljo za novo cesto. Vsi akti so se odposlali na deželni odbor v Gradec. Na prošnjo okrajnega odbora, da pošljejo inženerja, kateri naj zemljo odmeri in delo vodi, odgovorili so, da se bode delo začelo meseca avgusta ali septembra t. l. Pozneje je okrajni odbor svojo prošnjo ustmeno in pisмено ponovil. Nazadnje dobil je odgovor od dež. odbora dne 8. okt. t. l. pod št. 18816. V tem odgovoru pravi, da je letos deželni stavbinski urad (Landesbauamt) z nužnim delom tako obložen, da ne more nobenega uradnika v Majšperg poslati, da pa bode drugo leto, ko bode mogoče delo začeti, to storil. Če bode vreme ugodno, bode se delo v spomladi začelo in bode še pred jesenjo gotovo. Potr-pimo še pol leta, saj že nad 20 let čakamo, ker je pričakovati, da se bode teško pričakovano delo vendar enkrat začelo in tudi zgotovilo! Ker bode dežela tudi k stroškom pomagala, hoče po svojem inženjerji delo začeti, voditi in nadzorovati. Mislimo, da to ne bode okraju v kvar.

Hv.

Od sv. Antona na Pohorju. (Cerkev, blagoslovljenje kapelice, šola.) Nehoté se nam vsiljujejo misli, kako veselo je vendar v fari, kadar imajo svojega dušnega pastirja in pridnega učitelja. To smo se prepričali in zelo občutili lansko leto, ko nekaj časa nismo imeli svojega dušnega pastirja. Kako žalostno je takrat bilo; po drugih farah smo okoli letali ob nedeljah in praznikih; polovica prebivalcev jih je celo doma ostajala, ker je namreč na vse kraje zelo daleč. Kako žalostno je vendar to!

Letos pa smo, hvala Bogu, tako srečni, da imamo svojega dušnega pastirja, in vrh tega še tako odličnega, da smemo Antončani ponosni biti. Koliko se je že letos pri cerkvi popravilo, in še se popravlja! In vse to na prizadevanje našega visokočastitega gospoda župnika Franca Slaviča, ki tako vrlo za olepšanje božje hiše, za časni in večni blagor svojih ovčic skrbi. Ali tudi naši pridni farmani v božjo čast radi kaj storijo. — Nedavno, to je bilo v nedeljo dne 7. septembra t. l. so blagoslovili naš prečastiti gospod župnik prezalo kapelico — na mestu starega križa — katero je v čast „Lurški Materi Božji“ na svojem domu dal sezidati tukajšnji najbližnji, zelo pridni in pošteni posestnik, krčmar, tudi večletni, ljubeznjivi obč. predstojnik Franc Mravljak, po domačem „Tka-vec“. Preč. gospod župnik so umeli celo slovesnost z besedo, z djanjem in s petjem tako veselo napraviti, da so se otrinjale solze vsem navzočim, posebno pa je izvrstna pridiga mogočno ganila srca naša. Presrečna hvala našemu visokočastitemu gospodu župniku za njih trud. Naš obč. predstojnik je pokazal, da ima um in srce za kaj višega; on ve, da so „dobra dela“ naš najboljši prijatelj, katera gredo za človekom do sodnega stola. Bog daj mnogo takih županov! Bog pa še nekaj daj; namreč da bi naši farmani še tako pridni bili, da bi šolsko poslopje dali malo razširiti in popraviti; kajti učencev je pri nas jako veliko, šolska soba pa je tako tesna, da sedežev deklet ni moči od sedežev dečkov ločiti. Upati hočemo, da se bode tudi na to stran nekaj storilo, v kar pomozi Bog!

Iz Celovca. (Shod in Einspierrezeva slavnost.) „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ napravi, da vstreže vsestranski želji, v sredo dne 26. novembra t. l. v veliki dvorani hotela „pri Sandwirthu“ v Celovcu izvanredni shod, združen z veliko slavnostjo na čast in v spomin ranjkemu našemu slavnemu in nepozabljivemu prvoborniku Andreju Einspielerju. Natanjčni program naznanil se bode svojedobno po časnikih in tiskanih plakatih. Pričetek shodu bode ob 1/2 3. uri popoldne, slavnosti ob ob 1/2 7. uri zvečer. Prepričani smo, da bode vsak zaveden koroški Slovenec ta ukrep našega slovenskega političnega društva z veseljem pozdravil in nadajamo se, da bode vsak po svojih močeh tudi rad pripomogel k uresničenju te lepe ideje. Pri tej priliki prosimo vse rodoljube po deželi, da blagovolijo že sedaj na delati, da se nameravanega shoda in slavnosti prav mnogo Slovencev in Slovencev udeleži. Iz Ljubljane povabilo je društvo vrle čitalniške pevce, kateri so nam ostali od zadnje slavnosti, ki se je vršila pred letom v Celovcu, v najboljšem spominu, kajti napravili so nam s svojim lepim petjem in ko-

mično opereto „Vinska poskušnja“ prav mnogo veselja. Kakor čujemo, so že obljubili, da hoté pri tej izredni slavnosti rade volje sodelovati. Tako bomo imeli tedaj zopet enkrat priliko, biti med svojimi, veseliti se prav po domače in občudovati lepo slovensko petje. Na svidenje!

Iz Skomarij nad Zrečami. (Cerkvena slavnost.) Pretečene dni se je vršila v naših hribih kaj lepa svečanost. V sredo, 8. okt. t. l. smo vsprejeli svojega novega dušnega pastirja za naše kraje z izredno slovesnostjo. Na meji naše župnije smo vlč. g. Josipa Muha pričakovali vsi občinski in šolski odborniki. Blizu šolskega poslopja je bil postavljen slavalok z napisom: Dobro došli! Tukaj je čakala vsa šolska mladina in mnogo drugih faranov. Kotnikova hčerka je z ginjačimi besedami pozdravila v imenu svojih součencev in součenk gospoda župnika ter jim podala lep šopek planinskih cvetlic. S križem na čelu smo se potem podali, moleč sv. rožni venec, v procesiji s šolsko bandom v cerkev, kjer so nam po opravljenih litanijah dali gosp. župnik sv. blagoslov. Blizu farne cerkve je stal drugi slavalok z napisom: Hvaljen bodi Jezus Kristus. Naše gore pa so daleč na okrog glasno odmevale od pokanja topičev in vesele godbe. Z zvonika in drugih poslopij vihrale so razne zastave, cesarska, papeževa, štajerska in slovenska. V nedeljo dne 12. oktobra pa so došli k nam trije sosedni gg. župniki: Št. Jungerški, Zreski in Vitanjski. Poslednji so nam slovesno predstavili našega dušnega pastirja ter razložili dolžnosti, katere vežejo dušnega pastirja na njegove ovčice in verne kristjane na njihovega pastirja. Našemu gosp. župniku pa želimo, naj prav mnogo, mnogo let med nami srečno pastirujejo ter naše v narodnih zadevah še tako zaspano ljudstvo vzbujajo, da se vendar enkrat otrese nesrečnih spon, v katere je bilo okovano do zdaj.

Vodovnik mlajši.

Iz Gomilskega pri Vranskem. (Konec prepiru!*) Kako po nepotrebnem se dela razkolništvo med slovenskim narodom po takozvanih narodnjacihi samih, kaže med drugimi tudi sledeči slučaj: Po vsem narodna kmečka občina Gomilska imenovala je gospoda Karola Trtnika c. kr. okr. sodnika na Vranskem svojim častnim občanom iz hvaležnosti za to, ker si je imenovani gospod sodnik, kakor je tukaj v obče znano, vedno na vso moč prizadeval, da obvaruje nas kmete nepotrebnih poti in plačil in z mirnimi poravnjavami odvrča nam pogubonosne pravde. In glejte, kako se ta opravičeni korak na vse mogoče načine smeši v slovenskem šalji-

*) Neradi damo besedo komu za prepir in šlo je zato že več dopisov v naš koš, vendar pa jo damo še temu dopisu, ker razjasnjuje, kakor sodimo, vir prepira in za to upamo, da napravi tudi mir. G. dopisnik pa nam naj oprostí, da smo mu pristigli dopis, Ured.

vem (?) listu „Brus“ št. 16 t. I. V podobi telegramov se neko človeče iz „Gomilske“, po pravem iz Št. Jurja, tako neukretno roga nad tem imenovanjem, da je v istini smešno, pa ne zaradi stvari, katero razpravlja, temveč zaradi same neukretnosti dopisunove in njegovega pomagala. In če bi tudi to imenovanje ne bilo umestno, zakaj se pa ni kritikovalo že ob svojem času, ko je bil g. Trtnik pred tremi leti imenovan častnim občanom od občin Polzela in Braslovče? Občina Gomilska torej ni prva storila tega koraka in če bi ga bila, smela bi se tem bolj ponašati. Ona tudi ni odgovorna nikomur za to, koga in zakaj ga naj imenuje svojim častnim občanom, najmanj pa takšnim pritlikovcem, kakor je „Brusov“ dopisnik. Mi zaupamo in smo hvaležni taistemu, kateri nas brani pred grdimi oderuhi in kmečkimi pijavkami. Takšen branitelj je po našem lastnem prepričanju okrajni sodnik, g. Trtnik kot pravi mož na svojem mestu; zatoraj smo mu tudi hoteli izkazati zasluženost čast. Ali Brusov dopisnik ima nekaj družega na srci: rad bi se maščeval nad občino Gomilsko zaradi neke pravde zoper občino „Grajska ves“, pa naj se potolaži; izid te pravde izve v kratkem. O te ptičke, ki visoko letajo, poznamo jih dobro po perji! Ni čudo, da tudi Št. Jurski kaplan toliko obrekovanja trpi, če svari svoje še zdrave farane pred pohujšljivimi berili. Nekateri ljudje se vtikajo v vsako reč, katera jim nič ni mar, samo da netijo domače prepire. In lahko, da se jim godi kedaj, kakor dopisniku „Brusa“, ki se tako nesrečno norčuje nad družimi. Naj le pazi, da na vse zadnje sam ne ostane na cedilu. Na svidenje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da utegne sedanja vlada v kratkem vzeti slovo, to se dozdeva nekaterim listom verjetno in sicer za to, ker je grof Taaffe bil uni den dalje časa pri Nj. veličanstvu. To jim je znamenje, da ne živi več zaupanja. No nam pa se zdi, da je na robe prav. — V dež. zboru na Dunaji je brž najimenitnejše vprašanje, kako da se naj združijo predmestja z mestom v eno občino; da se združijo, toliko pa je že gotovo. — Služebniki pri konjski železnici so v nedeljo blizu vsi odrekli delo in zato stoji železnica te dni na veliko veselje fjakarjev. Le-ti imajo sedaj veliko zaslužka. Doslej pa je še sicer vse mirno pri železnici. — V štajarskem dež. zboru je letos liberalna večina vendarle volila v 4 odseke naše slov. poslance, v vsacem po enega. Kakor slišimo, pa je bilo to bolj po naključju, kakor pa liberalcem po volji. — Pri volitvi drž. poslanca v Feldbach-Radgonskem okraju imajo tudi liberalci svojega kandidata ali nima

upanja, da premaga konservativca, barona Morseya. — Nekaj občin okoli Celovca želi se združiti z mestno občino in skorej ni dvoma, da jim dež. zbor privoli v to. Težko pa, če znajo, kaj čajo, kajti čaka jih še višjih stroškov, pa skorej nobenih koristi. — Slov. volilci v Celovškem okraju se ne vdeležijo volitve dež. poslanca na mesto pok. Seebacherja. Bode tokrat menda že najbolje. — Dobi-li bela Ljubljana posebno višjo šolo za deklice ali pa ostane pri tej č. sester uršulink, o tem sklepa letos dež. zbor kranjski. Ne zna se, kak da bode na konci sklep v zboru. — Letni račun kmetijske šole na Grmu za lansko leto ni gg. poslancem čisto po godu, ker je bilo več stroškov, kakor so jih pričakovali. No, to je pač blizo pri vsaki taci šol. — V dež. zboru za Primorje je blizo enako število slov. in ital. poslancev, vendar pa je osoda italijanski gospodi mila ter je iz nje dež. glavar pa tudi vsi načelniki v raznih odsekih so pristni Italijani. — V Trstu se snuje veliko slovansko pevsko društvo ter se pravi, da je to srečna misel, kajti petje gladi pot do narodne zavesti. — Deputaciji mesta, ki je bila te dni na Dunaji, je rekel grof Taaffe za slovo, „naj goji mesto vedno čut ljubezni do naše vladarske rodbine“. Ta opominj je bil pri tej gospodi prav na svojem mestu. — Okoli Zadra v Dalmaciji so imeli v nedeljo bojda cele tri ure točo, nekaj, kar se nam ne zdi verjetno, vsaj pri nas opravi ona svoje delo že v 10 minutah. — Da škof Strossmayer v Djakovu ne uživa ljubezni pri Madjarih, to je znano ali da bi je tudi c. kr. častniki ne smeli imeti, to je po naših mislih pa preveč in vendar terja to, kakor se bere, madj. gospoda. — Na Ogerskem živi veliko judov, nekaj je celo prav bogatih in ti bi se radi ženili v plemenite madjarske rodbine ali kakor so sedaj še postave, to ni mogoče in zato silijo vlado, naj upelje novo postavo in z njo civilni zakon. Ali jim vgoji vlada, to še je doslej dvomljivo, toda pri ogerski vladi je veliko mogoče in tudi taka postava ni pri njej nemogoča.

Vnanje države. Papež Leon XIII. so izdali te posebno okrožnico do italijanskih škofov ter razkrivajo v njej „mračno“ delovanje ital. vlade in framonov proti katoliški cerkvi. — Uboštvo kaže po Italiji svoja suha rebra v tem, ko se našim laškim iredentovcem godi jako dobro. Po novih izkazih nima v Lombardiji 100.000, v Piemontu 60.000, v Romanji 150.000 delalcev zaslužka in Bog zna, koliko še jih po drugih krajih strada kruha. — V Barceloni, mestu v Španiji, so imeli katol. veljaki shod ter so pri tem ostro govorili zoper „ital. roparje“ nasproti sv. očetu. Tacih besed pa ne poslušal Crispi rad ter je zahteval od španske vlade zadoščenje. Le-ta je to neki tudi že sto-